

**Centar za regionalizam
predstavio rezultate
istraživanja sprovodenja
bilateralnih odnosa**

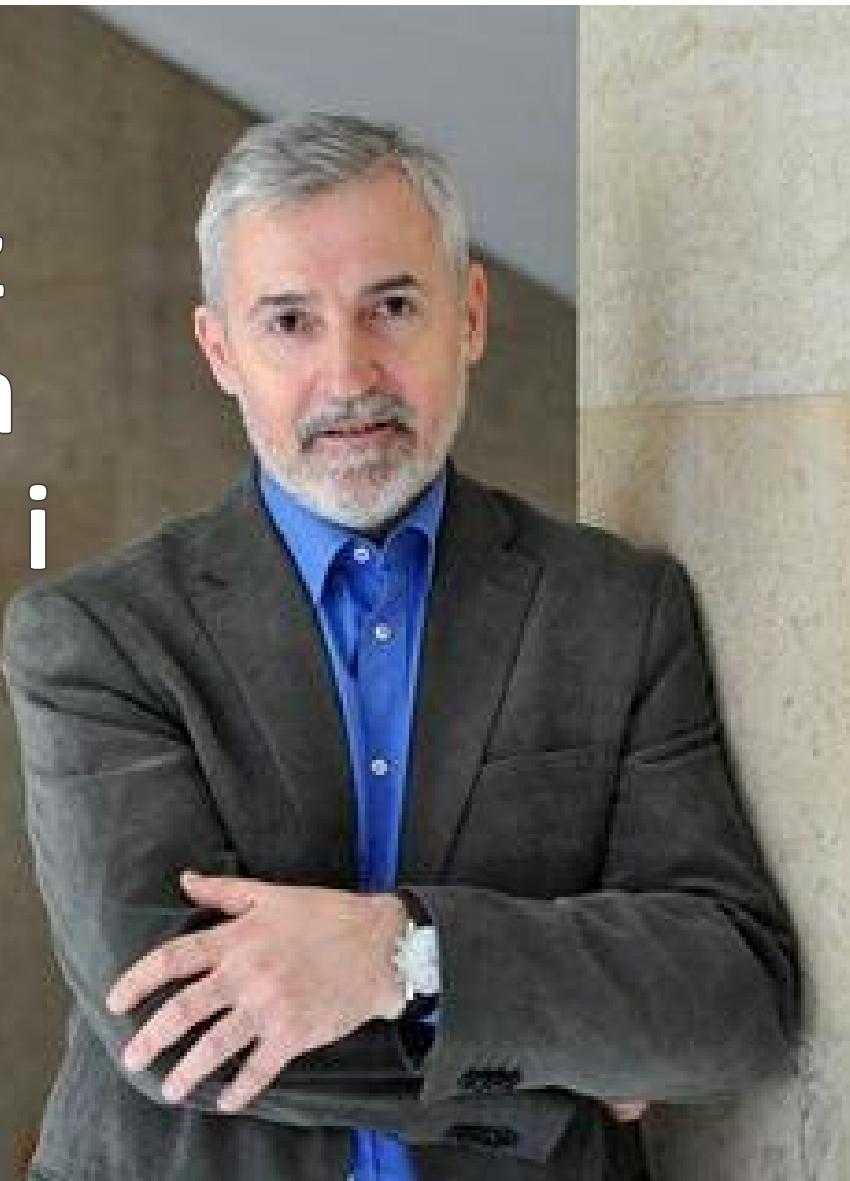
**Okrugli sto o pristupu
nacionalnih manjina
pravnoj pomoći**

28 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

septembar 2016

**Omerović:
Predstoji niz
aktivnosti za
unapređenje i
poboljšanje
oblasti
ljudskih
prava**

**Hronika nacionalnih
manjina ponovo
na RTV Pink**

**Otvoren Jevrejski
centar „Habad
Srbija“ u Beogradu**

IZDVAJAMO

Da li se sprovode potpisani bilateralni sporazumi?

Centar za regionalizam je istraživao u kojoj meri se sprovodi sadržaj potpisanih sporazuma koje naša zemlja ima sa Hrvatskom, Rumunijom, Mađarskom i Makedonijom. Rezultate su izneli na konferenciji „Analiza sprovođenja bilateralnih sporazuma u oblasti zaštite nacionalnih manjina Srbija, Hrvatska, Mađarska, Rumunija i Makedonija“ koju je Centar organizovao ovog meseca.

Savetovanje za pokrajinske poslanike

U velikoj Sali Skupštine AP Vojvodine organizовано је Savetovanje за посланике које је имало за циљ унапређење зnanja neophodnog за процесе реформе Србије и нjenog приближавања Европској унији. На тему „Институције ЕУ у процесу приступања Србије“ говорила је Танја Мишћевић, шефica пregovaračkог тима у процесу пregovaranja о приступању Србије Европској унији.

Do diplome negovatelja na mađarskom jeziku

U Somboru je svečano otvoreno Izdvojeno odeljenje za obrazovanje negovatelja pri Medicinskom fakultetu Univerziteta u Pećiju, чime је овај град после 10 година добио visokoškolsku установу на мађарском језику. Čelnici Univerziteta u Pećiju предвиђају да ће до 2020. године у сomborskom odeljenju učiti oko 100 studenata, koji ћe стicati diplomu koja ћe važiti u svim EU државама, а имаће и могућност nastavka master studija u Pećiju.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 28

Pravo na nesmetano učenje maternjeg jezika

Prva pomisao na mesec septembar je svakako početak nove školske godine. Naravno, svaki učenik će ovaj period prihvati na svoj način. Međutim, početak ove školske godine je zadao muke i mnogim profesorima, prvenstveno onim koji su zaposleni u osnovnim školama i predaju predmet maternji jezik za elementima nacionalne kulture.

Podsetimo da su pred sam kraj školske godine školama dostavljeni anketni listići sa ponudom izbornih predmeta. Pored obavezognog izbornog predmeta – veronauke ili građanskog vaspitanja – učenici su mogli da odaberu još jedan predmet. Međutim, nakon prvog anketiranja u mnogim školama je usledilo i drugo. Zbog čega? Nije poznato. U drugom krugu anketiranja na listićima je bila i ponuda manjinskih jezika, ali mnogi roditelji su se već odlučili za izborni predmet, prevashodno za informatiku. Cela ova situacija dovele je do toga da je u mnogim školama veoma malo učenika odabralo maternji jezik kao izborni predmet, što je opet stvorilo nemogućnost za formiranje propisanih grupa od 15 učenika, a to je za pojedine profesore značilo smanjenje, odnosno gubitak plate.

Naravno, Ministarstvo prosvete je ponudilo alternativna rešenja za izučavanje maternjeg jezika, ali predstavnici nacionalnih manjina nisu zadovoljni datim rešenjima. Koordinacija nacionalnih saveta već duže vreme pokušava da poboljša status predmeta Maternji jezik sa elementima nacionalne kulture, odnosno da predmet postane obavezan. Takođe, postavljaju pitanje, da li crtanje, vajanje ili šah i maternji jezik imaju istu vrednost? Zar nemaju svi jednako pravo na izučavanje maternjeg jezika? Podsetimo da Akcioni plan za ostvarivanje prava nacionalnih manjina sadrži odredbe koje se direktno tiču obrazovanja. „Unapređivanje mogućnosti učenja maternjeg jezika – govora i elemenata nacionalne kulture u školama,“ jedna је od mnogih stavki sadržanih o navedenom planu. Da li sve odluke idu u prilog unapređenju mogućnosti učenja maternjeg jezika?

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Akcenat na kontrolnim funkcijama

Z

a poglavlja 23 i 24 mnogi govore da su „alfa i omega“ u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Veoma važnu ulogu u sprovođenju reformi na koje se naša država obavezala, zasigurno će imati i Odbor za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Narodne skupštine Republike Srbije. Na čelo ovog odbora je po drugi put izabran Meho Omerović, sa kojim smo razgovarali za ovaj broj Biltenu.

Ponovo ste izabrani za predsednika skupštinskog Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova. Da li je ostalo nešto iz prošlog saziva što niste uspeli na realizujete?

Naravno da je ostalo. Razlozi za to su, rekao bih, veoma jasni i objašnjivi. Naime, ovaj Odbor postoji nepune 4 godine. Prvi put u istoriji Srbije Odbor za ljudska i manjinska prava je konstituisan u junu mesecu 2012. Dakle, relativno malo iskustvo od četiri godine, ali iz onoga što smo uradili u proteklom sazivu od 2014., dakle bio je skraćeni mandat na pola, pa je nešto, nažalost, ostalo nezavršeno. Mi smo se u tom periodu, naravno, bavili čitavim nizom aktivnosti zaštite nacionalnih manjina i ravnopravnosti polova. Ono što želim da istaknem na početku je da smo veliku pažnju posvetili pre svega pravima nacionalnih manjina. Na početku saziva prošloga odbora u oktobru mesecu smo imali i izbore za nacionalne savete nacionalnih manjina, imali smo izmene i dopune zakona o pravima nacionalnih manjina, tako da je posle usledio i čitav niz zakona koji su se zvali tzv. set medijskih zakona koji su imali uticaj na sredstva informisanja na jezicima nacionalnih manjina. Fokus naših aktivnosti u proteklom periodu od dve godine se odnosio, pre svega, na ravnopravnost polova i na spre-

čavanje nasilja nad ženama. Odgovor na Vaše prvo pitanje čime sam nezadovoljan i šta nismo uspeli da realizujemo upravo je to, te aktivnosti naši i svih državnih organa u sprečavanju nasilja u porodici. Nažalost, zabeleženo je dosta smrtnih slučajeva. U ovoj godini imamo već 17 žena koje su bile žrtve nasilja. Dakle, bez obzira na to što smo mi preduzimali kao Odbor, bez obzira na to što su državni organi radili, nisam ni ja, ni članovi/članice moga Odbora zado-

voljni koliko se uradilo po pitanju ovog vrlo osetljivog problema u našem društvu. Mi smo usvojili 2013. godine Konvenciju o sprečavanju porodičnog nasilja i nasilja nad ženama, tzv. Istanbulsku konvenciju. Mi jesmo doneli čitav niz pratećih zakona, ali praksa i kraci koje preduzimamo u borbi protiv nasilja nad ženama moraju biti kvalitetni i bolji, moramo biti organizovani i moramo komunicirati jedni sa drugima, mora postojati koordinacija između službi, jer stanje u toj oblasti je zaista alarmantno. Dakle nas u narednom periodu očekuju velike aktivnosti na tom polju. Ono što smo načeli takođe, a nismo završili, je što nismo uspeli, nažalost, da usvojimo u Skupštini Zakon o ravnopravnosti muškaraca i žena, jer je to zakon koji je naišao na dosta problematične stvari, neodobravanja od strane nevladinih organizacija, od strane organizacija koje se bave zaštitom žena, unapre-

đenjem položaja žena, i radi dodatnih konsultacija je povučen iz procedure. Ja verujem da ćemo mi već na početku ovog saziva, do kraja 2016. godine uspeti da dođemo do konzensa i da napravimo jedan kvalitetan zakon o ravnopravnosti polova koji bi došao u skupštinsku proceduru i koji bi posle usvajanja mogao da doprinese postizanju punog konzensa i regulisanju problema koji imamo kada je u pitanju porodično nasilje, kada je u pitanju ravnoprav-

nost žena i muškaraca, kada je u pitanju celokupna oblast ravnopravnosti polova.

Da li će u narednom periodu fokus biti upravo na problemu nasilja nad ženama?

Nasilje nad ženama, nasilje u porodici biće jedan od prioriteta i ovoga Odbora koji je konstituisan pre jedno mesec dana. I time ćemo se baviti i dalje, pre svega u saradnji sa vladom i resornim ministarstvima, usvojimo ćemo u septembru i plan rada naših odbora, ne samo do kraja 2016. godine, nego i za 2017. godinu, gde ćemo staviti prioritete pre svega kroz implementaciju ovih zakona i sporazuma koje smo kao država usvojili, a da bismo suzbili i sprečili nasilje u porodici.

Koji konkretni zadaci očekuju Odbor kada je u pitanju Poglavlje 23?

Poglavlje 23 i otvaranje Poglavlja 23, što smo mi kao država-kandidat za članstvo u Evropskoj uniji već odredili, je najveći i najteži posao koji je svaku državu, koja je želela da uđe u Evropsku uniju, čekao. Mi smo tek otpočeli taj veoma grandiozan i veoma težak i zahtevan posao. Kao Odbor smo razmatrali nacrt Akcionog plana i predlog pregovaračke pozicije za Poglavlje 23. Ono što u narednom periodu moramo da radimo i što ćemo i raditi kao odbor koji je nadležan za praćenje i implementacije, to je da vidimo kako se planirane aktivnosti u tom Akcionom planu sprovode i na koji način su dinamika koja je planirana i rokovi poštuju. Dakle, u ovim dokumentima, to će biti naš prvi zadatak. Sledеći zadatak je da ubrzamo i da što pre ugledaju svetlost dana zakoni koji izviru iz tog Poglavlja 23, a koje moramo usvojiti u Skupštini Republike Srbije. Pre svega mislim na Zakon o izmenama i dopunama zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina. Ja bih podsetio, mi imamo na snazi zakon iz 2002. godine. Dakle, moraćemo da menjamo taj zakon, da bismo kroz zakon ojačali uticaj i položaj i predstavljanje nacionalnih manjina u javnom sektoru. Pre svega tu mislim na policiju, na prosvetu, na zdravstvo, na pravosuđe, jer su to oblasti u kojima predstavnici nacionalnih manjina moraju da budu više zastupljeni, posebno u onim regionima i onim opštinama gde čine značajan procenat stanovništva. Sledеće što proizilazi iz Akcionog plana 23 je što pre donošenje zakona o matičnim knjigama radi uređenja načina upisa predstavnika

nacionalnih manjina u matične knjige. I naravno, najverovatnije ćemo, zbog odluke Ustavnog suda koji je doneo neustavnost u pojedinim odredbama zakona i potrebe da se osiguraju nacionalni saveti nacionalnih manjina kako bi doprineli bolje integriranom položaju u našem društvu, morati da pristupimo izmenama zakona o savetima nacionalnih manjina, jer nažalost neki od tih saveta, ne svi, su se u dosadašnjoj praktici pokazali kao ili produžene ruke određenih političkih partija ili privatesak jednostavno u rukama jednog čoveka koji je predsednik nekog nacionalnog saveta i koji taj nacionalni savet nacionalne manjine doživljava

**U narednom periodu
imaćemo čitav niz
aktivnosti koji se tiče
Poglavlja 23 kako da
unapredimo
i poboljšamo uopšte
oblast ljudskih prava, a
još važnije i mehanizme
koji nam stoje na
raspolaganju, a to je pre
svega kontrolna funkcija.**

kao neko svoje privatno vlasništvo i tako se i ponaša. Ja bih podsetio i napomenuo da saveti nacionalnih manjina imaju svoje nadležnosti. Te nadležnosti su jasno regulisane zakonima, tiču se oblasti kulture, obrazovanja, informisanja i svega onoga što je zakon rekao. Dakle, politizacija i samo bavljenje politikom, čemu smo bili svedoci proteklih nekoliko godina, je nešto što je suprotno onome što piše u zakonu kada su u pitanju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina i naravno predsednici svih nacionalnih saveta moraju da znaju činjenicu da sredstva koja dolaze iz budžeta za funkcionisanje svih nacionalnih saveta u Srbiji dolaze od novaca koje daju svi građani Republike Srbije, a većina građana Republike Srbije nisu predstavnici nacionalnih manjina. Dakle, u narednom periodu imaćemo čitav niz aktivnosti koji se tiče Poglavlja 23 kako da unapredimo i poboljšamo

uopšte oblast ljudskih prava, a još važnije i mehanizme koji nam stoje na raspolaganju, a to je pre svega kontrolna funkcija. Mi u Skupštini Republike Srbije i narodni poslanici, nažalost, i sa dužim stažem, često zaboravljamo na činjenicu da osim zakonodavne funkcije (donosimo zakone), osim predstavničke funkcije (predstavljamo narod koji nas je izabrao), mi imamo i treću funkciju koja se najčešće zaboravlja, a to je kontrolna funkcija. Kontrolna funkcija je nešto što je najznačajnije. U narednom periodu ću insistirati kao predsednik Odbora, ne samo kroz Poglavlje 23, da mi kontrolnu funkciju malo više ojačamo, da učinimo ono što jeste naš suštinski posao.

Da li građani Srbije u dovoljnoj meri znaju svoja prava? I da li su ona u dovoljnoj meri uvažavana i poštovana?

Sa jedne strane, imamo činjenicu da smo mi kao država i kao društvo usvojili skoro sve zakone i ratifikovali međunarodne konvencije i ugovore koji se tiču ljudskih prava. Dakle, mi smo napravili taj zakonodavni okvir, mi smo napravili temelj na kome možemo da gradimo i da unapređujemo ljudska prava, pa samim tim i položaj nacionalnih manjina i svih drugih koji su na neki način ugroženi. Naš suštinski problem, ne samo kad je u pitanju pravo nacionalnih manjina ili ljudska prava, je kako se sprovode zakoni. Dakle, mi imamo u principu dobre zakone, ali ti zakoni se ne sprovode. Tu dolazimo na teren kontrolne funkcije. Mi moramo da pratimo primenu tih usvojenih zakona, to je jedna stvar. Druga stvar je – moramo podizati svest građana, svih građana Republike Srbije, o tome šta su njihova prava, šta su uopšte i generalno ljudska prava, ko krši ta prava i koje su to institucije koje građanu Republike Srbije obezbeđuju kompletну zaštitu u konzumiranju njegovom kao građanina nekog ljudskog prava. Sa druge strane, mehanizmi koji se zovu nezavisna državna tela, Zaštitnik građana, Poverenica za ravnopravnost, Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti, naši su najveći saveznici u ostvarivanju ovih prava, odnosno u sagledavanju stanja u različitim oblastima kad je u pitanju poštovanje ljudskih prava i potgotovo kad je u pitanju kršenje tih ljudskih prava. Sa druge strane, mislim da ni građani sami nisu svesni, niti znaju koja oni prava imaju. Često se dešava da oni nemaju poverenje u institucije. Građani nisu svesni ni

toga da određeno ponašanje predstavlja diskriminaciju. Najčešće tu diskriminaciju čine predstavnici državnih organa, jer državni organi su ti prvi koji su pozvani da štite, da štite njegovo pravo u ovoj oblasti, ali se kroz godišnje izveštaje Zaštitnika građana i Poverenice za ravnopravnost ističe da su najveći prekršioci upravo državni organi. Dakle, mi u narednom periodu moramo da radimo na tome da se podigne svest ljudi, da se radi na prepoznavanju onoga što jeste ljudsko pravo, na prepoznavanju prekršioca tih ljudskih prava, i na kraju na sankcionisanju onih koji krše ta ljudska prava.

Koje grupe su najugroženije u Srbiji?

Nažalost, godinama je tu stanje ne-promenjeno. Prvi na listi su Romi, kao najugroženija kategorija stanovništva. Oni nisu samo ugroženi u Srbiji, već i u većini zemalja Evropske unije i nekim drugim zemljama. Ugroženi su pre svega zbog oblasti njihovog obrazovanja, stanovanja, socijalne zaštite i zapošljavanja itd. U drugu kategoriju spadaju osobe sa invaliditetom. Tu postoji problem zapošljavanja. I imate, naravno, LGBT populaciju koja ne samo da je jedna od najugroženijih, nego je jedna od onih kojoj se i fizički preti. Imali smo nedavno slučaj napada na aktivistu gej-strejt alijanse, gospodina Bobana Stojanovića. Dakle, oni su ti čiji je položaj još uvek diskriminiran, naročito od strane nekih huliganskih grupa i nekih koji bi hteli da se predstave kao ljudi koji uzimaju zakon u svoje ruke. Mi planiramo i ove godine, kao što smo radili i prethodnih (mi smo prvi uveli predstavnike LGBT zajednice u Skupštinu). Imali smo zajedničku sednicu sa Odborom za integracije na temu položaja LGBT zajednice, naprsto da sagledamo stanje u toj oblasti. Hoćemo da kao organ vlasti, da kao Odbor uvučemo u parlament ljudе koji su najugroženiji i koji hoće da pokažu i da istaknu probleme sa kojima se suočavaju i, naravno, na zajedničku sednicu ćemo pozvati i predstavnike svih onih institucija koje su u obavezi da štite prava te zajednice – policije, pravosuđa, zdravstva, obrazovanja i mislim da ćemo polako vremenom, korak po korak, razvijati svest i pokušati da unapredimo položaj te zajednice, kako bi oni bili građani prvog reda, a ne kao što je to slučaj do sada, da ih svi gledaju krajem oka i posmatraju ih u ružnom kontekstu.

Ne smemo zaboraviti ravnopravnost polova. Kako ocenjujete položaj žena u našoj zemlji?

Napredak smo postigli u određenim oblastima, i u zakonodavnom i institucionalnom smislu. Kroz izmenu zakona smo obezbedili veće učešće žena u političkom životu. Imamo 33 procenta žena u Skupštini Republike Srbije, od 250 poslanika 84 su moje uvažene koleginice. U sektoru obrane, mislim i na policiju i na vojsku, povećan je broj žena koje učestvuju u tim baznim institucijama, a sa druge strane napravili smo zakon

Ono što jeste suštinski problem u našem društvu, kad su žene u pitanju, da mi moramo ekonomski osnažiti žene. Ako imate ženu koja je samostalna, koja je ekonomski nezavisna, biće u prilici da ne trpi. Sada imamo situacije, koje se jasno vide iz primera nasilja u porodici, da žena trpi zato što nema posla.

nodavni okvir iz koga izviru prava žena za unapređenje njihovog položaja i to je dobar temelj za jačanje uloge žene u našem društvu. Naravno da se vraćamo na početak primene Istanbulске konvencije u nasilju nad ženama i sprečavanju nasilja u porodici i na tome moramo još više raditi, kao na primenu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu dece, trudnica i porodilja. U tome smo dosta uradili kroz izmene Zakona o radu. Napominjem da smo zabranili otkaze ugovora o radu na određeno vreme dok je žena u drugom stanju i na porodiljskom odsustvu. Imamo Koordinaciono telo Vlade Republike Srbije, koje se bavi rodnom ravnopravnosću i mislim da će se dobra praksa i nastaviti. Ono što jeste suštinski problem u našem društvu, kad su žene u pitanju, da

mi moramo ekonomski osnažiti žene. Ako imate ženu koja je samostalna, koja je ekonomski nezavisna, biće u prilici da ne trpi. Sada imamo situacije, koje se jasno vide iz primera nasilja u porodici, da žena trpi zato što nema posla. Muškarac je taj koji donosi novac, obezbeđuje egzistenciju, a ona zato mora da trpi. Nažalost, često je i tučena i doživljjava svaku vrstu nasilja, ne samo fizičko, već i psihičko. Moramo raditi na osnaživanju žena i njihovog većeg zapošljavanja u onim sektorima gde se donose odluke. Odluke se donose na poslovima koju su tradicionalno bili „muški poslovi“. Nije dovoljno da samo kažemo da imamo 33 odsto žena. Hajde da vidimo gde su žene direktori jakih javnih preduzeća, gde su žene direktori jakih institucija u kojima se donose odluke itd. Ako to ne popravimo, sve ostalo može da izgleda kao dobra reklama i ikevana za pokazivanje predstvincima međunarodne zajednice, kako imamo svašta, a suštinski nismo osnažili ženu, nismo ojačali njen položaj i njen uticaj u društvu da bismo mogli da kažemo da su ravnopravnije. Još uvek imamo iste poslove na kojima su žene slabije plaćene nego muškarci, a možete zamisliti kakav je položaj žena u ruralnim područjima, a još gore ako je ta žena i invalid, žena invalid na selu. Ta trostruka diskriminacija je nešto sa čime se često suočavamo i onda su to zaista veliki problemi. Ako još vidite Romkinju koja je invalid i pri tome živi u uslovima u kakvim živi, možete i sami da prepostavite o kakvoj ugroženosti se radi. Zbog toga poziciju žene, videli ste i sami u nekoliko odgovora koje sam dao na Vaša pitanja, da li je to ravnopravnost polova, veće učešće žena u političkom javnom životu, sprečavanje nasilja u porodici ili nasilja nad ženama, ja, kao predsednik Odbora, pridajem veliki prioritet i važnost i mislim da na tome moramo istražati i u buduće.

Gospodine Omeroviću, hvala Vam što ste izdvojili vreme za naš intervjу.

Hvala vama pre svega što radite na pitanju unapređenja položaja i nacionalnih manjina i uopšte zaštiti ljudskih prava svih građana. Mislim da je to dobar posao koji radite, a saveznici su nam potrebni u ovom značajnom poslu, pogotovo, da zaključim sa time, što nas u Poglavlju 23 koje smo otvorili, čeka jako puno posla i potrebni su nam i prijatelji i saveznici u tom teškom poslu.

Hronika nacionalnih manjina ponovo na TV Pink

Posle letnje pauze, Centar za istraživanja migracija otpočeo je od septembra jesenji ciklus emitovanja TV nedeljnika Hronika nacionalnih manjina.

Emisija se emituje na kanalu Pink info sredom, dok je reprizni termin rezervisan za četvrtak.

Kroz brojne razgovore kako sa predstavnicima državnih organa, tako i predstavnicima manjina, odnosno predsednicima nacionalnih saveta nacionalnih manjina, uređivački tim će se truditi da i ubuduće otvara teme koje se direktno tiču života i položaja nacionalnih manjina u Srbiji. Posebna pažnja biće posvećena Poglavlju 23, gde će gosti Hronike gledaocima nastojati da pojednostave korake u sprovođenju odredaba iz Poglavlja, kao i važnije reforme, koje će se direktno ticati pripadnika nacionalnih manjina.

Najzanimljiviji sadržaji ove emisije dostupni su nakon emitovanja na portalu www.minoritynews.rs kao i na YouTube-u.

Okrugli sto o pristupu nacionalnih manjina pravnoj pomoći

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

U okviru aktivnosti predviđenih Akcionim planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, Visoki savet sudstva i Državno veće tužilaca su u Palati Srbija organizovali okrugli sto o pristupu nacionalnih manjina pravnoj pomoći na kojem su prisustvovali predstavnici državnih organa, nacionalnih saveta nacionalnih manjina i organizacija civilnog društva.

U uvodnom delu direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Suzana Paunović se obratila prisutnima i iznela informacije o procesu praćenja realizacija aktivnosti iz Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Kancelarija je u prethodnom periodu organizovala sastanke na kojima je predstavila koncept metodologije praćenja i izveštavanja koji će u narednom periodu biti razvijan i formirala je poseban tim koji radi na prikupljanju podatka i izradi izveštaja koji se odnosi na aktivnosti iz Akcionog

plana koje su dospele za sprovođenje zaključno sa drugim kvartalom 2016. godine, ukazala je Paunović.

Direktorka Kancelarije je posebno naglasila da je u narednom periodu predviđena i

obuka za kontakt osobe koje će izveštavati o sprovođenju aktivnosti iz Akcionog plana kako bi proces izveštavanja u narednom ciklusu bio što efikasniji i doprineo što kompletnijoj slici o realizaciji predviđenih aktivnosti ovim strateškim dokumentom.

Radni deo okruglog stola je protekao u predstavljanju rada zajedničke radne grupe Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca za procenu pristupa nacionalnih manjina pravosudnom sistemu, u okviru kojih je prezentovana analiza zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u sudovima i javnim tužilaštвima u Republici Srbiji i analiza o upotrebi jezika u pristupu nacionalnih manjina pravosudnom sistemu Republike Srbije.

Bilateralni sporazumi nepotrebno zapostavljeni kao instrument unapređenja prava manjina

Izvor: Centar za regionalizam

Ukoj meri se ostvaruje sadržaj sporazuma u oblasti zaštite nacionalnih manjina koji su potpisale Srbija, Hrvatska, Makedonija, Mađarska i Rumunija govorili su na konferenciji Analiza sprovođenja bilateralnih sporazuma u oblasti zaštite nacionalnih manjina Srbija, Hrvatska, Mađarska, Rumunija i Makedonija. Konferenciju je organizovao Centar za regionalizam, a sprovedeno istraživanje je podržano od strane Fondacije za otvoreno društvo.

Direktor Centra za regionalizam, Aleksandar Popov, rekao je da su bilateralni sporazumi nepotrebno zapostavljeni kao instrument unapređenja prava manjina, navodeći da oni mogu da budu sredstvo ranog upozorenja na probleme.

Istraživanje tima Centra za regionalizam je, navodi Popov, manjkavo, jer je sagleđano pitanje četiri manjine – hrvatske, mađarske, rumunske i makedonske u Srbiji, ali istraživački tim nije imao mandat da utvrđuje kakva je situacija sa srpskom manjinom u tim zemljama, te da će se nastojati da se uradi i taj deo posla.

Govoreći o problemima, Popov navodi da Srbija ima problem s Hrvatskom koji zna da eskalira i zapreti blokadom puta ka EU, a to je pitanje političke reprezentacije hrvatske manjine na svim nivoima u Srbiji, odnosno obaveza da se obezbede garantovana mesta, kao i srpskoj manjini u Hrvatskoj.

„U Hrvatskoj je to rešavano Ustavnim zakonom i tamo su garantovana mesta, kod nas postoji prirodni prag, što nije isto. Hr-

otvaranja pojedinih poglavlja rešavanjem pitanja Vlaha, dok mešovita komisija Srbije i Makedonije nije ni formirana.

Popov je rekao da je na nedavnom saštanku mešovite komisije Mađarske i Srbije konstatovano je da skoro nema nekih

kom je između ostalog istakao da je Srbija uvek spremna za rešavanje otvorenih pitanja kako mađarske, hrvatske, rumunske i makedonske nacionalne manjine u Srbiji, tako i srpske nacionalne manjine u susednim državama. Kako je rekao međunarodna zajednica je ocenila da Srbija ima dobar zakonski okvir u oblasti zaštite prava nacionalnih manjina, ali da postoje određene prepreke u sprovođenju. Istakao je da je nacionalnim manjinama u Srbiji omogućeno učešće u predstavničkim telima, pre svega smanjenjem izbornog cenzusa za političke stranke nacionalnih manjina, kao i propisivanjem povoljnijih uslova za njihov upis u Registar političkih stranaka.

Preporuke koje su definisane tokom ovog istraživanja treba da doprinesu bržem rešavanju otvorenih pitanja koja su evidentirana tokom zasedanja Vladinih mešovitih komisija. Otvaranjem pregovaračkog poglavљa 23, ovo istraživanje dobija dodatnu vrednost, jer je prvo ovakve vrste i predstavlja dobru polaznu osnovu za artikulaciju javnih manjinskih politika tokom pristupnih pregovora Srbije u EU.

vatska često prigovara da to nije realizovano i da će ako se ne reši pitanje to biti jedna od razloga blokade puta Srbije ka EU”, kaže Popov.

Rumunija je, kaže, pretila uslovljavanjem

većih problema za mađarsku manjinu u Srbiji, niti za srpsku manjinu u Mađarskoj.

Među govornicima je bio i Ivan Bošnjak, državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave. Tom prili-

Čalok Bejani, specijalni izvestilac UN za ljudska prava i interno raseljena lica, posetio Srbiju

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, sastala se u ponedeljak sa Čalokom Bejanjem, specijalnim izvestiocem UN za ljudska prava interno raseljenih lica.

Tema sastanka bila je sagledavanje rezultata i praćenje primene preporuka iz izveštaja nakon njegove prethodne posete Srbiji u oktobru 2013. godine.

Bejani je ocenio da je postignut napredak u odnosu na prethodnu posetu i izradio je posebno zadovljstvo napretkom u oblasti izdavanja ličnih dokumenata za interno raseljena lica, među kojima su najbrojniji pripadnici romske zajednice.

Bejani je pozdravio osnivanje Saveta za praćenje primene preporuka mehanizma UN za ljudska prava kao važnog mehanizma za praćenje stanja ljudskih prava u Srbiji i sistemsko praćenje realizacije aktivnosti

predviđenih Akcionim planom za pri-menu Strategije pre-vencije i zaštite od diskriminacije.

Paunović je tom prilikom upoznala specijalnog izvestioca da Vlada u kontinuitetu prati implementaciju svih dokumenata u oblasti ljudskih prava i antidiskriminacije.

Kada je reč o rešavanju pitanja ličnih dokumenata romske zajednice, Paunović je naglasila da je u periodu od donošenja Zakona o matičnim knjigama, do sada preko 25.000 građana dobilo lična dokumenta. Osim što su dobili lična dokumenta ovim ljudima je, zahvaljujući tome, omogućen pristup svim pravima i podržana integracija.

Vlada je izradila bazu podataka o svim neformalnim naseljima u Srbiji, kojih je 583, i u ta naselja će se u narednom periodu infrastrukturno ulagati. Na pitanje Bejanija o proceduri evikcija, Paunović je objasnila da će raseljavanje naselja koja nemaju dozvole biti vršeno u skladu sa najvišim standardima ljudskih prava, a svim građanima biti obezbeđena integracija u novu sredinu.

Specijalni izvestilac UN za ljudska prava interno raseljenih lica, Čalok Bejani, bio je u poseti Srbiji u periodu od 11. do 15. septembra, gde se, u okviru svoje posete, sastao sa predstvincima državnih organa, civilnog društva, kao i predstvincima međunarodnih organizacija u Srbiji.

Promovisana post publikacija konferencije o manjinskim medijima

Sredinom meseca u Pokrajinskoj vladi je promovisana post publikacija sa prošlogodišnje Regionalne konferencije posvećene manjinskim medijima „Manjinski mediji kao protagonisti rešenja“, u organizaciji Heror Media Pont.

Prezentovana publikacija je rezultat prošlogodišnje konferencije, koja je održana u prostorijama Asocijacije medija Srbije u okviru koje su o svojim iskustvima govorili predstavnici manjinskih medija iz šireg regiona.

Publikaciju je predstavila Nataša Heror, direktorka Heror Media Pont, koja je istakla da publikacija, kao i konferencija, imaju za cilj da se potencijali manjinskih i lokalnih

medija prepoznaju kao nosioci tradicija nacionalnih manjina, ali i kao nosioci društvenih promena.

Kalman Kuntić, viši stručni saradnik u Sektoru za informisanje, medije i analitiku Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, informisanje i odnose sa verskim zajednicama, koji je ujedno i učesnik konferencije u protekle četiri godine, je tom prilikom istakao da je došlo vreme, kada manjinski mediji,

pored podrške države koju imaju i koja će biti nastavljena, moraju da pronađu i neka nova rešenja za svoje funkcionisanje i opstanak. Kao ključni faktor za opstanak je istakao modernizaciju medija, kojoj se prema njegovim rečima moraju svi okrenuti.

Osim što su predstavili novu publikaciju, ujedno su najavili i sledeću, po redu 5. konferenciju, koja ove godine nosi naziv „Zajednice novog vremena“. U organizaciji Heror Media Pont, a uz podršku Ministarstva kulture i informisanja i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama, konferencija će se održati 10. novembra u Novom Sadu. Baviće se temom integracija, fenomenom zajednice i razumevanjem kulture i pozicijom manjinskih i lokalnih medija.

Savetovanje za pokrajinske poslanike

Izvor: Skupština AP Vojvodine

Poslanici Skupštine AP Vojvodine prisustvovali su prvom u nizu savetovanja koje ima za cilj unapređenje znanja neophodnog za procese reforme Srbije i njenog približavanja Evropskoj uniji. Savetovanje je organizovano u saradnji sa Fondacijom Konrad Adenauer.

Savetovanje je organizovano na temu „Institucije EU u procesu pristupanja Srbije“ a na ovu temu, prema rečima predsednika Skupštine AP Vojvodine, Ištvana Pastora, koji je moderirao skupom, govorila je šefica pregovaračkog tima u procesu pregovaranja o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, Tanja Miščević.

„Svi mi posedujemo određena znanja o Evropskoj uniji, evropskim institucijama i pregovaračkom procesu, ali sam siguran da isto tako postoje praznine koje je moguće upotpuniti i na taj način to znanje unaprediti. Kao nosioci javnih funkcija, nosimo i deo odgovornosti u ovom procesu, stoga je važno što će se ova savetovanja učestalo održavati do kraja ove godine. Važno je što je ova saradnja kontinuirana, a ne sporadična“, istakao je predsednik Pastor.

Šefica pregovaračkog tima Tanja Miščević upoznala je pokrajinske poslanike sa radom i funkcionisanjem najvažnijih evropskih institu-

cija, posebno predstavivši Evropski parlament, Savet ministara EU i Evropsku komisiju, kao i njihovu važnost, ulogu i nadležnost u različitim fazama pregovaranja o pristupanju.

Ona je o ovoj temi govorila sa praktične strane ističući značaj i neformalnih sastanaka na kojima prisutuju naši zvaničnici i razmenjuju

iskustva na međunarodnim skupovima.

„U procesu pregovaranja, ne pregovara se samo sa evropskim institucijama, nego sa svim članicama EU, tako da nije dovoljno da sva pažnja bude usmerena isključivo prema Briselu. Tu je uloga sastanaka, kako formalnih tako i neformalnih, veoma velika, jer na najbolji način može da se predstavi trenutna situacija i što je sve urađeno u oblasti reformi i usklađivanja sa evropskim zakonodavstvom“, naglasila je Miščević.

Ona je istakla i da je neophodno da građani Srbije, koji su prema njenim saznanjima u velikoj meri za pridruživanje Srbije EU, razumeju da su sve reforme koje Srbija mora proći u procesu otvaranja pregovaračkih poglavljja, u cilju boljeg i kvalitetnijeg života ljudi u Srbiji, a ne samo ispunjavanje nečijih uslova.

Nakon izlaganja otpočela je diskusija, a pokrajinski poslanici bili su zainteresovani za informacije o tome koja će pregovaračka poglavљa predstavljati najveći izazov, u kojoj fazi pregovora se Srbija konkretno nalazi, kada se može očekivati konačno pridruživanje i kako će se to odražavati na svakodnevni život.

Visokoškolska ustanova na mađarskom jeziku

Izvor: www.soinfo.org

U

Somboru je svečano otvoreno izdvojeno odeljenje za obrazovanje negovatelja pri Medicinskom fakultetu Univerziteta u Pečju, čime je Sombor ponovo dobio visokoškolsku ustanovu na mađarskom jeziku. Nastavu će počinjati 11 studenata, koji će se obrazovati kroz osam semestara.

Od prvih razgovora na tu temu je proteklo jedva nešto više od dve godine, a u međuvremenu je trebalo i potpuno rekonstruisati vek i po staru zgradu Mađarske građanske kasine, pa i dograditi je. Napominjemo, da je pre desetak godina obrazovanje učitelja na mađarskom jeziku preseđeno u Suboticu i od tada u gradu nije postojala visokoškolska ustanova na mađarskom jeziku.

Izdvojeno odeljenje za obrazovanje negovatelja pri Medicinskom fakultetu Univerziteta u Pečju svečano je otvoreno u sredu, 21. septembra. Svečanost je počela izvedenjem univerzitetske himne „Gaudeamus“ i himnama Srbije i Mađarske, koje je otpavao vokalni ansambl „Musica Viva“.

Čelnici Univerziteta u Pečju predviđaju da će do 2020. godine u somborskem odeljenju učiti oko 100 studenata, koji će sticati diplomu koja će važiti u svim EU državama, a imaće i mogućnost nastavka master studija u Pečju.

- Odeljenje u Somboru predstavlja mogućnost da Medicinski fakultet pečujskog univerziteta pokaže da obra-

zovanje može da se dobije i van granica Mađarske, pre svega za one koji žele da ostanu i studiraju na mađarskom jeziku u domovini, ali i za one koji žele da steknu diplomu na međunarodnim studijama na engleskom jeziku. Dokumentacija za akreditaciju studijskog programa na engleskom jeziku je spremna i nadamo se da će ceo proces biti okončan do sledećeg

septembra - kazao je dekan Medicinskog fakulteta u Pečju, prof. dr Jožef Betlehem.

- Mislim da je ovo istorijski korak, u smislu da počinjemo važne studije, koje će popraviti kvalitet života građana u prekograničnom području u kojem žive i Mađari - kazao je rektor Univerziteta u Pečju, prof. dr Jožef

Bodiš, predsednik Rektorske konferencije Mađarske.

Studije za negovatelje u Somboru otvorene su zahvaljujući zalaganju mađarskog Ministarstva za ljudske resurse i državnog sekretara Zoltana Maruže.

- Naše ministarstvo je 2014. godine sagledalo mogućnosti visokog obrazovanja na mađarskom jeziku u Vojvodini i zaključili smo da su prilike među najlošijim u regionu. Da bi se stvorili uslovi za otvaranje ovog odeljenja, uložili smo u rekonstrukciju i dogradnju Mađarske građanske kasine, što je omogućilo da u Somboru predavanja drže najbolji profesori Medicinskog fakulteta iz Pečju. U pripremi otvaranja studijskog programa za negovatelje u Somboru motivisalo me je zadovoljavanje potreba Mađara sa obe strane granice, ali i ostalih građana - rekao je dr Zoltan Maruža.

Prvi studenti istakli su želju da nakon studija ostanu u domovini, a važnim predmetom koji će izučavati smatraju srpski jezik sa stručnom terminologijom, što će im u budućnosti olakšati rad u zdravstvenim ustanovama u Srbiji.

Otvoren Jevrejski centar „Habad Srbija“ u Beogradu

Izvor: RTS

UBeogradu je otvoren Jevrejski centar „Habad Srbija“, prvi centar organizacije Habad Lubavič u Srbiji, čija je namena, pre svega, očuvanje jevrejske tradicije i kulture.

Obraćajući se zvanicama na prijemu, ambasadorka Izraela u Srbiji, Alona Fišer-Kam je poručila da Izrael i Srbiju povezuju iste vrednosti, interesi, ali i zabrinutost i nuda, te da i jedni i drugi traže načine da za svoje građane obezbede bolji život, uslove i obrazovanje.

Habad centar je, kako je rekla, velika stvar za Jevreje koji putuju, a žele da se odmore na svoj način gde god da se nalaze i da osete atmosferu i izraelski način života.

Dodala je da veruje da joj je, kao novoj ambasadorki Izraela, jedan od zadataka da ohrabruje i osnažuje jevrejski život u Srbiji jer, kako je rekla, to zaslužuju Izrael, Jevreji i Srbija.

Podsećajući na Holokaust, koji su Jevreji preživeli za vreme Drugog svetskog rata, ona je rekla da se Zakon o restituciji, koji postoji u Srbiji, izuzetno ceni u Izraelu.

Domaćin prijema, rabin Jošua Kaminecki, poželevši dobrodošlicu, podsetio je na verovanje iz Tore da osoba šest godina radi na zemlji, dok se sedme godine i ljudi i zemlja odmaraju.

„Kao što je u Tori, tako je i sa nama. Posle šest godina koje smo mukotrpno radili u Srbiji, na početku sedme godine dobili

smo veliki poklon od Boga, ovo prelepo i veliko zdanje i nadam se da će ova zgrada biti puna ljudi i aktivnosti u godinama koje dolaze“, rekao je Kaminecki.

On je, takođe, svima čestito i jevrejsku Novu godinu, Roš Hašanu, dobru i sreću godinu.

„Habad Srbija“ predstavlja edukativni centar, kako za najmlađe, tako i za nešto starije. Otvaranjem centra, Beograd je dobio i ritualno kupatilo - mikve, a u zgradi se nalazi i košer kuhinja.

Otvaranju Centra prisustvovali su predstavnici vlade, diplomatskog kora, Jevrejske opštine Beograd i druge zvanice.

U umetničkom delu programa nastupio je poznati izraelski pevač, Jishai Lapidot.

Jevrejski centar „Habad Srbija“ nalazi se u Ulici Kneza Miloša 61.

Dobra saradnja sa nemačkom manjinom

Izvor: www.soinfo.org

Gradonačelnica Sombora, Dušanka Golubović, sastala se sa Hansom Supricom, predsednikom Saveza podunavskih Švaba Nemačke i potpredsednikom Svetskog saveza podunavskih Švaba, Jozefom Jergerom.

Istakla je da postoji izuzetno dobra saradnja sa Humanitarnim udruženjem Nemaca „Gerhard“ i Nacionalnim savetom nemačke nacionalne manjine, čije je sedište u Somboru i pokazala dobru volju da se saradnja u obostranom interesu i proširi. Gradonačelnica je kazala da je HUN „Gerhard“ dobar saradnik lokalne samouprave u realizaciji akcija koje donose boljšak svim građanima na teritoriji grada Sombora - navedeno je na zvaničnom gradskom sajtu.

Predsednik podunavskih Švaba Nemačke Hans Suprić je istakao da poseta Somboru nije slučajna, već je rezultat ranije uspostavljene saradnje, te da mu je izuzetno draga, da se saradnja nastavlja bez obzira na to koja je stranka u Somboru na vlasti“. Sastanku su prisustvovali i Silard Janković, član Gradskog veća za oblast zaštite prava nacionalnih manjina i verske zajednice, Nemanja Sarač, pomoćnik gra-

donačelnice za kulturu i informisanje, i Anton Bek, predsednik HUN „Gerhard“ i predsednik Izvršnog odbora nemačkog nacionalnog saveta.

Podrška unapređenju položaja Roma

Izvor: Pokrajinska vlada

Pokrajinska vlada će se ubuduće fokusirati na pitanja koja doprinose boljem položaju romske manjine u Vojvodini – glasi jedan od zaključaka sastanka predsednika Pokrajinske vlade, Igara Mirovića, i delegacije Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine u Srbiji, u kojoj su bili i predsednik Saveta, Vitomir Mihajlović, i pokrajinska poslanica, Jelena Jovanović.

Tokom razgovora predsednik Mirović je istakao da će Pokrajinska vlada biti posebno posvećena pitanjima koja doprinose ostvarivanju što boljeg položaja romske nacionalne manjine, ali i svih ostalih nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini i koje su, kako je podvukao, jedan od temeljnih stubova stabilnosti našeg društva.

S druge strane, Vitomir Mihajlović je nagnao da su u Strategiji za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Srbiji od 2016. do 2025, koju je donela Vlada Republike Srbije, ponuđena najbolja rešenja u četiri ključne oblasti – obrazovanju, stanovanju, zapošljavanju i zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, posebno se zahvalivši AP Vojvodini koja, kako je rekao, prednjači u rešavanju pitanja vezanih za položaj nacionalnih manjina.

Evropski progres: donacija za bujanovačke Romkinje

Izvor: Bujanovačke

Projekat „Osnaživanje Romkinja iz Bujanovca za veće zapošljavanje“ Udruženja Romkinja iz Bujanovca Evropska unija i Vlada Švajcarske podržali su sa 8.150 evra.

Evropska unija i Vlada Švajcarske, preko razvojnog programa Evropski PROGRES, podržaće ukupno šesnaest projekata organizacija civilnog društva koji će doprineti unapređenju položaja romske zajednice u 34 programske opštine na jugoistoku i jugozapadu zemlje.

Projekti, za koje je opredeljena ukupna podrška u visini od 150.000 evra usmereni su na sprovođenje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja za period od 2016. do 2025. godine u oblasti obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja, socijalne i zdravstvene zaštite i bezbednosti.

– Evropska unija i Vlada Švajcarske podr-

žale su romsku zajednicu da se aktivno uključi u iniciranje i sprovođenje mera iz Strategije zato što verujemo da je dosledna primena ovog važnog dokumenta najbolji način da se ostvare vidljivi pomaci i unapredi društveno-ekonomski položaj romske zajednice na lokalnu – rekao je Grem Tindal, menadžer Evropskog PROGRESa.

– Odobreni projekti će prvenstveno dobiti ekonomskom osnaživanju i zapošljavanju Roma i Romkinja, unapređenju njihovog zdravlja i bezbednosti, posebno zaštiti od požara koji su česti u romskim naseljima.

– Na ovaj način pomažemo romskim organizacijama, posebno onim koje rade na lokalnu, da realizuju ideje koje će dobiti smanjenju nejednakosti i siromaštva romske zajednice koja je jedna od najugroženijih grupa u Srbiji – navela je Ana Nedeljković, menadžerka Sektora za dobro upravljanje i socijalnu uključenost

u okviru programa Evropski PROGRES.

U Pčinjskom okrugu odobreni su projekti „Osnaživanje nezaposlenih Roma kroz vatrogasnou obuku...“ Dobrovoljnog vatrogasnog društva Omladinci u Vranju sa 10.000 evra; „Podrška romskoj deci da održe kontinuitet u obrazovanju“ Udruženja Bakija Bakić u Vranju sa 9.850 evra; „Karavan zdravlja“ Asocijacije zdravstvenih radnika romske nacionalnosti u Vranju, Vladičinom Hanu, Surdulici, Prokuplju i Leskovcu sa 9.800 evra.

Sredstva je dobio i projekat „Zajedno do boljeg života“ Udruženja Optimist u Bileogradu (unapređenje uslova stanovanja kroz legalizaciju) sa 9.800 evra, te „Romski obrazovni inkubator“ (edukativni sadržaji za decu u školama) udruženja Roma intelektualaca u Vladičinom Hanu sa 9.200 evra.

Realizacija projekata predviđena je za septembar i oktobar 2016. godine.

Uspešno gostovanje rusinskog pozorišta u Slovačkoj

Izvor: Ruske slovo

predstavom „Ona je nevina“ Eugena Kočića, u režiji Mihajla Zazuljaka, Rusinsko narodno pozorište (RNT) „Petro Riznič Čadža“, od 22. do 24. septembra gostovalo je u Slovačkoj. Predstava je u četvrtak odigrana u Kladzanim, u petak u Prešovu, a u subotu u Zemplinskoj Teplici, nekadašnjem Krsturu.

Ansambel RNT je svuda bio iskreno dočekan i, iako je reč o drami sa elementima tragedije o nekadašnjem životu Rusina na ovim prostorima, publika je u sva tri mesta jako dobro, emotivno i sa pohvalama privatila predstavu, ističući njenu aktuelnost i poruke i za današnje vreme, a tome je doprinela i činjenica da, zbog istog jezika, nije bilo jezičke barijere.

Članovi ansambla su se u sva tri mesta sreli i sa svojim prijateljima, dogova-

rana je i buduća saradnja, a u nekadašnjem Krsturu posetili su osnovnu

školu, grkokatoličku i rimokatoličku crkvu i muzejsku zbirku.

Rusinsko nacionalno pozorište je poslednji put u Slovačkoj gostovalo pre šest godina sa predstavom „Supa od kanarinca“, takođe u režiji M. Zazuljaka, a ova poseta je ostvarena zahvaljujući namenskim sredstvima Nacionalnog saveta Rusina za RNT, kao i Sporazumu o međuregionalnoj saradnji

AP Vojvodine i Prešovskog samoupravnog kraja.

Kultura Republike Slovačke na Voždovcu

Izvor: Opština Voždovac/Hlas ljudu

opština Voždovac tradicionalno organizuje manifestacije koje imaju za cilj da predstavljaju kulturu nacionalnih zajednica. Novi ciklus ovih manifestacija je započet predstavljanjem kulture Slovačke.

Manifestacija je održana 16. septembra i tom prilikom su u svečanoj sali opštine Voždovac predsednik Skupštine gradske opštine Voždovac, Aleksandar Mirković, i Nj.E. Dagmar Repčekova, ambasadorka Slovačke u Srbiji, otvorili izložbu fotografija pod nazivom „Čarobna Slovačka“.

Predsednik Skupštine opštine Aleksandar Mirković rekao je, tom prilikom, da Opština tradicionalno organizuje ovakve manifestacije. „Veoma mi je drago što započinjemo novi ciklus sa Slovačkom koja je osvedočeni prijatelj Srbije i koja nam pruža podršku na

našem putu ka Evropskoj Uniji, posebno sada kada Republika Slovačka predsedava Unijom“, izjavio je Mirković.

„Slovaci su na teritoriju Srbije došli pre 270 godina, ali su očuvali tradiciju i prenose je mlađim generacijama, što je retkost i u samoj Slovačkoj“, rekla je ambasadorka Dagmar Repčekova.

Tradicionalne pesme i igre Slovaka predstavili su Folklorni ansambl „Klas“ iz Stare Pazove, vokalni solisti Darko Uhelji, Andrea Ruman, Ema Kočić i Maria Bzovski i instrumentalista Branislav Kovač. U okviru programa prikazan je i igrani film slovačkog reditelja Petra Solana „Bokser i smrt“. Posetoci su, takođe, mogli da se upoznaju sa rukotvorinama Udrženja žena iz Stare Pazove i da probaju tradicionalna slovačka jela.

Manifestaciju su organizovali Opština, Ambasada Republike Slovačke i Slovačko kulturno-umetničko društvo „Heroj Janko Čmelik“ iz Stare Pazove.

Vijesti i emisije šest dana u tjednu

Izvor: Hrvatska riječ

Prije nešto više od godinu dana, točnije 6. srpnja 2015., emitirana je prva emisija nastala u okviru televizijske produkcije Udruge novinara Cro-info iz Subotice. U pitanju je bila petominutna dnevno informativna emisija Cro-info vijesti.

Televizijski program u produkciji ove udruge, zajedničkog projektnog naziva "Hrvatska panorama", emitira se od tada na subotičkoj YU eco televiziji, koja se preko kabelskog sustava može gledati i u Somboru, Baćkoj Topoli i Kikindi. Osim spomenutih Cro-info vijesti, koje se emitiraju radnim danima od 15.30 sati, Udruga producira još dvije emisije. To su polusatne tjedne emisije: Motrišta (četvrtkom, 22.30 sati), koja se bavi društveno-političkim temama i Zlatna škatulja (nedjelja, 10 sati) koja sukladno svom nazivu, čuva od zaborava kulturnu baštinu Hrvata u Vojvodini – običaje, stare zanate, narodno stvaralaštvo, ali i anegdote sugovornika.

Tim koji napreduje

"Smatramo da smo za veoma kratko vrijeme postojanja uspjeli uspostaviti sustav koji kvalitetno funkcioniра", kaže menadžer udruge Cro-info, Branimir Kuntić. "To je sustav u kojem svatko zna svoju ulogu, ali po potrebi i 'pokriva' kolege iz tima. Upravo takva konstelacija omogućuje nam napredovanje i ispunjavanje ciljeva zbog kojih smo osnovani, a to je u prvom planu unaprjeđenje scene elektroničkih medija u Hrvata te edukacija mladog novinarskog kadra".

Kako Kuntić dodaje, Cro-info tim je vrlo dinamična struktura, u stalnom procesu razvijanja. "Trenutno za potrebe TV produkcije s udrugom surađuje oko 20 osoba – kako novinara i spikera, tako i osoba zaduženih za tehnički dio posla – snimanje, montiranje, zatim konvertiranje medijskih sadržaja u cilju prikazivanja na našoj internetskoj stranici www.croinfo.rs, ali i na YouTubeu i Facebooku."

Financiranje preko natječaja

Projekt Hrvatska panorama financira se većim dijelom od sredstava izborenih na natječajima. Manji dio sredstava osigu-

ravaju pružanjem reklamnih i novinarskih usluga drugim licima i udrugama.

"Sredstva koja udruga osigura pružanjem usluga korisitimo u cilju 'pukog preživljavanja' produkcije u tzv. hladnom pogonu, tj. u razdoblju dok ne dobijemo sredstva s natječaja, a koji uglavnom traje od siječnja do srpnja. Upravo u tom razdoblju gotovo polovica mjesecnog proračuna TV produkcije odlazi samo na zakup medijskog prostora", pojašnjava Kuntić.

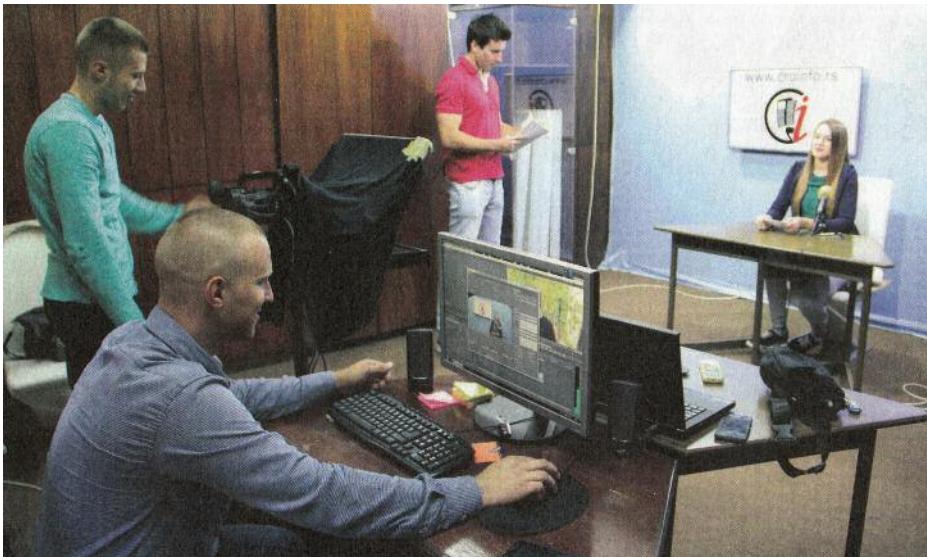
Dinamika raspisivanja, odlučivanja i isplate sredstava izborenih na natječajima za informiranje predstavlja veliki problem za ovu TV produkciju.

Cro-info studio nalazi se u iznajmljenoj prostoriji od dvadesetak četvornih metara na Otvorenom sveučilištu, a koja je u vlasništvu Grada Subotice i za koju Udruga plaća mjesecni zakup i režije.

Prostor za mlade

Bernardica Vojnić Mijatov je sada već prepoznatljiva spikerica u Cro-info vijestima:

"Na početku mog angažmana Ivan Ušumović iz udruge Cro-info me je upoznao sa svime što me čeka u ovom poslu, a prvi radni dan sam postupno počela upoznavati ostale članove naše ekipe. Nikada, do prije godinu dana

"Natječaji se raspisuju u travnju, komisije zasjedaju i odlučuju u roku od 3 mjeseca od roka određenog za predaju natječajnih prijava, a sredstva se dostavljaju korisnicima tek od druge polovice osmog mjeseca, a ponekad i do poslednjeg tjedna u godini. Paradoksalno, na jednom od natječaja na koji smo aplicirali te izborilii sredstva za projekte u 2015. godini, sredstva su doznačena u četvrtom mjesecu 2016. Također, probleme u poslovanju predstavlja i činjenica kako se na natječajima za informiranje ne može aplikirati za tehničko unaprjeđenje medija, već se isključivo razmatraju personalni troškovi te nam je relativno ograničen proračun u ovom segmentu, što rezultira relativno skromnom tehničkom opremljenosti produkcije", dodaje Kuntić.

se nisam susretala s kamerom, pa je na početku bilo i dosta treme. Televizijski posao je nešto što sam uvijek potajno željela i zadovoljstvo mi je raditi u sklopu Cro-info obitelji."

Marin Piuković angažiran je kao video montažer.

"U Cro-infu radim kao montažer, a ponекад kad je to potrebno uzmem kameru i snimim određeni prilog na terenu. Jako sam zadovoljan ovim poslom, volim ga raditi osobito što smo svi mladi i dobra smo ekipa koja se međusobno razumije i s velikim entuzijazmom svakodnevno pristupa kreiranju dnevnog informativnog programa na hrvatskom jeziku."

Udruženje „Šopsko oro“ otvorilo kancelariju u Pančevu

Izvor: www.ancevo.mojkraj.rs

Udruženje građana bugarske nacionalne manjine „Šopsko oro“ zvanično je predstavilo i otvorilo svoju kancelariju u Pančevu. Novi prostor otvorio je Zoran Rajkov, predsednik udruženja, a kancelarije se nalaze u Ulici Cara Lazara 1c.

Povodom otvaranja kancelarija Udruženja 22. septembra je upriličena svečanost kojoj su prisustvovali prvi sekretar Bugarske ambasade, Todor Todorov, potpredsednik Nacionalnog saveta bugarske nacionalne manjine, Stefan Stojkov, Mila Vasov, v. d. direktora časopisa "Novo Bratstvo" na bugarskom jeziku i članovi Udruženja.

Zoran Rajkov je podsetio da je udruženje osnovano 24. marta 2015. godine, ali da se članovi okupljaju još od februara 2010. godine i da od tada po-

stoji ideja o očuvanju i negovanju nacionalnog identiteta.

Zvanicama se obratio i Todor Todorov, prvi sekretar Bugarske ambasade u Srbiji, koji je u ime novopostavljenog ambasadora, Radka Vlajkova, i u svoje lično ime čestitao otvaranje prostorija "Šopskog ora" i naglasio da uz pomoć Ambasade Bugarske u Srbiji i Nacionalnog saveta bugarske nacionalne manjine u Srbiji, ovo udruženje ima budućnost.

Udruženje građana bugarske nacionalne manjine, "Šopsko oro" Pančevu, je nevladino i neprofitno udruženje, osnovano na neodređeno vreme, u koje se dobrovoljno udružuju građani bugarskog porekla sa područja Republike Srbije, ili se izjašnjavaju kao Bugari, i radi zajedničkih aktivnosti u oblastima negovanja tradicije i običaja zemlje, porekla, negovanja jezika, folklora, kulture i drugih aktivnosti neophodnih za očuvanje nacionalnog identiteta u skladu sa Zakonom. Sedište Udruženja je u Pančevu.

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Fondacija za otvoreno društvo, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i Misija OEBS u Srbiji. Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove vlada i organizacija koje finansiraju projekat